

ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายประพัฒน์ จำปาไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2525

ISBN 974 - 561 - 404 - 1

007303

I 16933019

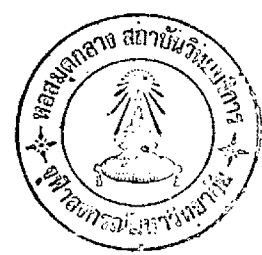
STUDENT SATISFACTION WITH TEACHING AND LEARNING PROCESS
AT THE GRADUATE STUDIES IN THE FACULTY OF EDUCATION,
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Mr. Prapaht Jumpathai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 โดย   นายประพัฒน์ จำปาไทย
 ภาควิชา   วิจัยการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. เขาวดี วิบูลย์ศรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature] . . . . . คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] . . . . . ประธานกรรมการ
 (อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

[Signature] . . . . . กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. เขาวดี วิบูลย์ศรี)

[Signature] . . . . . กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ ประทุมราช)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อนิสิต

นายประพัฒน์ จำปาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. เขาวที วิบูลย์ศรี

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

ปีการศึกษา

2524

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 413 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสำรวจความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล อาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของนิสิต และด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อย ๆ คือ ห้องเรียน ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ตัวประกอบเพื่อหามิติของความพึงพอใจและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหารูปแบบของกระบวนการเรียนที่นิสิตต้องการ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นิสิตมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากมาหาน้อย คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ในส่วนของห้องเรียน ยกเว้นห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และห้องทำงานนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ ซึ่งนิสิตมีความพึงพอใจในระดับน้อย

2. จากการเปรียบเทียบความนิยมเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าเป็นนิสิต และนิสิตที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการประเมินผลเท่านั้น ไม่พบความแตกต่างของความพึงพอใจของนิสิตระหว่างนิสิตที่มีความแตกต่างในด้านคะแนนเฉลี่ยสะสม และสถานภาพในเนื้อหาทุก ๆ ด้าน

3. จากการวิเคราะห์ที่ได้ตัวประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจของนิสิตด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด 16 ตัวประกอบ คือ บทบาทและบุคลิกภาพของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา บทบาทและบุคลิกภาพเพื่อนนิสิตด้านการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา สภาพห้องทำงานนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ สภาพห้องเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา เนื้อหาวิชาที่จัดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะข้อสอบที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา วิธีการสอนของอาจารย์ที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา บุคลิกภาพของนิสิตบัณฑิตศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักการประเมินผลการเรียนที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา บทบาทของนิสิตที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ความมีคุณธรรมและมนุษยสัมพันธ์ของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต การบริการของห้องสมุด การเตรียมการสอนของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา การจูงใจให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมให้ประสบการณ์แก่นิสิต และการจัดบรรยากาศในห้องเรียน

4. รูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนที่นิสิตมีความต้องการสอดคล้องกัน คือ

- 4.1 อาจารย์เป็นกันเองกับนิสิต
- 4.2 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศได้ดี
- 4.3 ห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาควรมี โต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอ และมีหนังสือ
- 4.4 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดบริการด้วยความเต็มใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 4.5 เนื้อหาวิชาทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และเน้นการนำไปใช้.

ไ้คนควา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Student Satisfaction with Teaching and Learning
   Process at the Graduate Studies in the Faculty
   of Education, Chulalongkorn University

Name   Mr. Prapaht Jumpathai

Thesis Advisor   Associate Professor Yavadee Vibulsri , Ph.D.

Department   Educational Research

Academic Year   1981

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate student satisfaction with teaching and learning process at the graduate studies in the faculty of Education, Chulalongkorn University. The sample consisted of 413 graduate students who had studied in the faculty at least 2 semesters. The data concerning with student satisfaction with teaching and learning process were collected through questionnaires. Six aspects studied were a) teachers ; b) role and personality of classmates ; c) evaluation ; d) content ; e) teaching and learning activities ; f) teaching and learning facilities. Teaching and learning facilities comprised the library of the faculty, the classrooms, and the study rooms provided by the departments. The obtained data were then analyzed to find the value of arithmetic mean, standard deviation, influencing factors on student satisfaction and patterns of teaching and learning process the student felt needed. Results of the study can be summarized as follows :

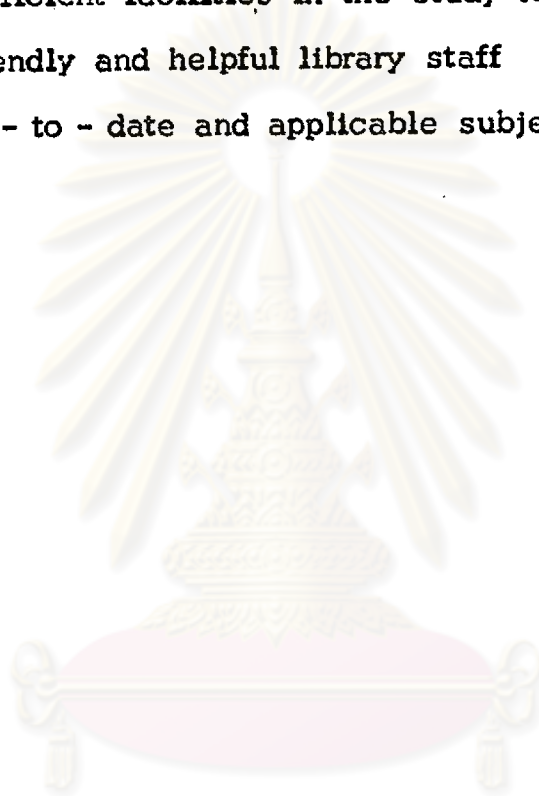
1. Average satisfaction level was found in all aspects except the quality of the library and the study rooms which were found less satisfactory.

2. There were discrepancies of student satisfaction level in Evaluation aspect between experienced and non - experienced students. It was statistically significant at .05 level. The two groups of students who differed in grade point average (high and average) and student status (full time and part time) did not have different satisfaction level in all aspects.

3. Sixteen influencing factors upon student satisfaction were found by means of factor analysis they were a) role and personality of teachers ; b) role and personality of classmates in teaching and learning at the graduate level ; c) the study room condition ; d) the classroom condition e) content subjects taught at the graduate level ; f) appropriate attributes of tests ; g) teaching method of the teachers ; h) student personality with social relationship with classmates ; i) appropriate graduate learning evaluation ; j) student participation in teaching and learning activities ; k) teacher characteristics and human relationship ; l) library academic services ; m) teaching and learning preparation of the teachers ; n) stimulating students to participate teaching and learning activities ; o) teaching and learning activities contributing students experiences ; p) classrooms atmosphere.

4. Teaching and learning patterns felt needed by most students were :

- 4.1 friendly relationship between teachers and students
- 4.2 good classroom ventilation
- 4.3 sufficient facilities in the study room
- 4.4 friendly and helpful library staff
- 4.5 up - to - date and applicable subject content.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. เขียวดี วิบูลย์ศรี อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้
ให้คำแนะนำ แนวคิด ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่
ควยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ ประทุมราช และ
อาจารย์ ดร. ทิเรก ศรีสุโข ที่ได้กรุณาแนะนำในการแก้ปัญหาด้านการวิเคราะห์ทางสถิติ
ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ คุณณัย
เทียนพูน แห่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ได้ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือทางด้าน
การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณ คุณโสภณา เหลืองวิลาวลัย คุณแก้วตา ชาวเหลือง
คุณประเวศ อรรถศุภผล และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาตลอด
และขอขอบคุณ คุณทวีศักดิ์ ผลเจริญ และคุณสุชินทร์ ขำเจริญ ที่เป็นต้นแรงในการจัดพิมพ์
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปควยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ครู อาจารย์ ที่ประสาขาวิชาการ และ
เทคนิคการวิจัยให้กับผู้วิจัยจนสามารถที่จะดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไป.

ประพัฒน์ จำปาไทย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	11
ประวัติคณะครุศาสตร์และบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์	11
ลักษณะการสอนที่มีประสิทธิภาพในมหาวิทยาลัย	20
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์	33
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนิสิตต่อ	
กระบวนการเรียนการสอน	43
3. วิธีดำเนินการวิจัย	70
ตัวอย่างประชากร	70

	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	78
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ผลของความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	81
การทดสอบความแตกต่างของความถี่และอันดับของคะแนน ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอน	113
ผลของการศึกษาวิเคราะห์หัตถ์ประกอบเพื่อหามติของ ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอน	116
รูปแบบกระบวนการเรียนการสอนที่นิสิตพึงพอใจ	132
5. บทสรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	152
ขอค้นพบ	153
อภิปรายผล	161
ขอเสนอแนะ	176
บรรณานุกรม	178
ภาคผนวก	187
ประวัติผู้เขียน	251

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	แสดงลักษณะของการสอนที่มีประสิทธิภาพในมหาวิทยาลัย ตามความเห็นของบัณฑิตในประเทศแคนาดา ทั้งหมด 24 คณะ จำแนกตามลักษณะในหัวข้อใหญ่ ๆ 27
2	แสดงลักษณะการสอนที่มีประสิทธิภาพในระดับมหาวิทยาลัย ตามความเห็นของบัณฑิตในประเทศแคนาดา ทั้งหมด 24 คณะ จัดเรียงตามความถี่ 30
3	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของแบบสำรวจความพึงพอใจ ของนิสิตคอกะบวนการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แยกตามเนื้อหาและรวม 76
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แยกตามภาควิชา 77
5	จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามอายุ 82
6	จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ก่อนเข้าเป็นนิสิต และสถานภาพการเรียน 83
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ คอกะบวนการเรียนการสอน จำแนกตามภาควิชาและรวม 98
8	การเปรียบเทียบมัธยิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจของนิสิตคอกะบวนการเรียนการสอน แต่ละด้านและรวม จำแนกตามประสบการณ์ก่อนการเข้าเป็นนิสิต 113
9	การเปรียบเทียบมัธยิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกับ นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง จำแนกตามเนื้อหาและรวม 114

10	การเปรียบเทียบมิติมัลติเพล็กซ์ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจของนิสิตที่เรียนเต็มเวลา และนิสิต ที่เรียนครึ่งเวลา จำแนกตามเนื้อหาแต่ละคาน	115
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกของขงกระทงแบบสำรวจ	192
12	เมตริกสหสัมพันธ์ 97×97	119
13	เมตริกตัวประกอบที่สกัดโดยวิธีตัวประกอบสำคัญ ซึ่งหมุนแกน โดยวิธีแวนแมกซ์	239
14	ค่าไอเก้นและร้อยละของความแปรปรวนรวม	250